

26.46x34.78	1/2	עמוד 28	כותרת - גלובס	29/03/2018	62924683-0
חברת בטיחות סייב - WHITE HAT - 54561					

בלי תואר אקדמי, אבל עם הכשרה ממוקדת לבעלי נישורים מתאימים: מעמד העובדים החדש
שירי דובר, עמ' 28

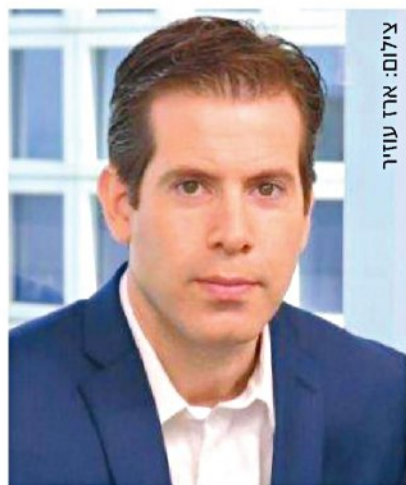
סביבת עבודה
מבט אחר על שוק התעסוקה: המגמות, הזכויות והמספרים

לא כחול, לא לבן: תכירו את עובדי הצווארון החדש

בשוק העבודה הולך ומתגבש מעמד ביניים של עובדים, שבמקום תואר אקדמי עוברים הכשרות קצרות וממוקדות בחברות שזיהו את הפוטנציאל שלהם • התופעה הזאת בולטת במקצועות ההנדסה וההייטק, אבל מתחילה לחלחל גם לתחום שירותי הבריאות והסיעוד

צילום: ליאור כנני

צילום: ארז עוזיר

צילום: דבב כהן

שירי דובר יוצאים לשוק

אם חציתם את גיל 30 מזמן ומאחוריהם לא מעט ניסיון בשוק העבודה, סביר להניח שנטבעה בכך ההכרה שהדרך למשרות בכירות עם שכר גבוה עוברת בתואר אקדמי. אבל בשנים האחרונות הולך ומצטרף אל משרות הצווארון הכחול, המאופיינות בעבודת כפיים ובהכשרה בסיסית, ואל משרות הצווארון הלבן, שדורשות הכשרה ארוכה (ויקרה), צווארון חדש המציע משרות בסטטוס גבוה יחסית, הדורשות הכשרה ממוקדת לבעלי נישורים מתאימים. המונח "צווארון חדש" נטבע בשנת 2016 על ידי ג'יני רומטי, יו"רית ומנכ"לית ענקית הטכנולוגיה IBM. רומטי תיארה את התפתחותו של מעמד ביניים חדש של עובדים, הכולל בעיקר בענף ההייטק. היא פנתה אז לנשיא ארה"ב הנכנס, דונלד טראמפ, כדי שייטיע בקידום מענה לצורך הגובר בעובדים שניתן להכשיר בזמן קצר יחסית.

רק בשבוע האחרון נכתב ב"וול סטריט ג'ורנל" שחברת AT&T משקיעה יותר מ-1 מיליארד דולר בקורסי לימוד והכשרות. באותה ידיעה הוזכר גם בית הספר שפתחה יצרנית האלומיניום נובליס בתוך החברה. כשיצרניות הרכב הגבירו את השימוש באלומיניום, נובליס הבינה שיהיה עליה להאיץ את התפוקה. היא הקימה בית ספר ניסויי, ובסופו של דבר פרסה כרחבי ארה"ב רשת של 24 בתי ספר שבהם לומדים יותר מ-11,500 עובדים. רשת בתי הספר הזאת תרמה ליצירת מקום עבודה שבו פחתה חשיבותם של התארים האקדמיים. לפי וול סטריט ג'ורנל, בקרוב יקודם מנהל המפעל הראשון ללא תואר אקדמי.

מגזרי הייצור, הטכנולוגיה ושירותי הבריאות הם המגזרים המתקשים ביותר לאישי משרות פנויות. הטכנולוגיה משתנה במהירות רבה כל כך, שהמוסדות האקדמיים אינם מצליחים לשמור על הקצב, והמעסיקים טוענים כי הם אינם מלמדים את הסטודנטים את המיומנויות שהם זקוקים

אבי גולן, Ziprecruiter:
"השאיפה היום היא לרתום את המעסיקים וגם את הממשלות כדי שיפתחו את ההכשרות כבר בבתי הספר. המגמה אמנם בולטת כרגע יותר בחברות קטנות, מאשר בארגונים גדולים, אבל גם ב-IBM כבר מדברים על קליטת 26 אלף עובדים כאלה"

יובל וולמן, CyberProof:
"לפעמים, אני רואה שמי שכבר יש לו ניסיון, מרשה לעצמו לפנות לאקדמיה כדי ללמוד דברים להעשרת הרוח והנפש. קלטתי למשל מישהו שלמד בלשנות. הוא יכול להרשות לעצמו לפרוש את הלימודים האקדמיים לאורך זמן, והם לא צורך מקצועי"

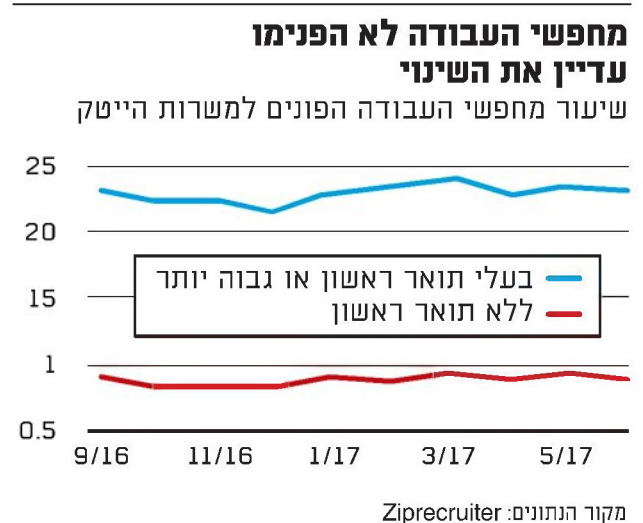
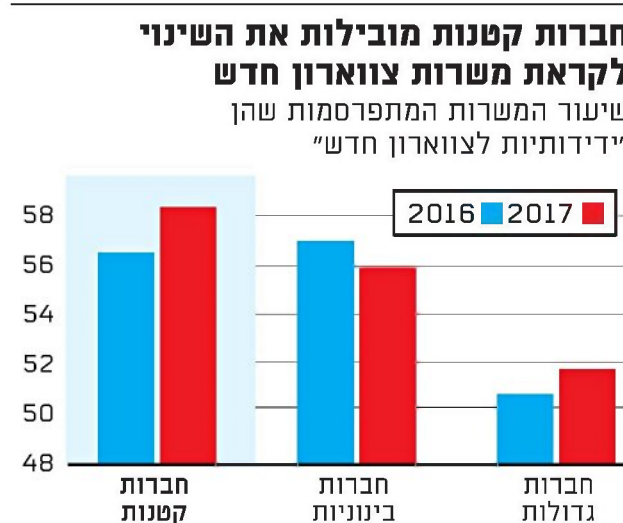
שרון נמירובסקי, WhiteHat:
"מתוך כ-50 עובדי החברה, רק לי ולשני סמנכ"לים יש תארים אקדמיים. זו כבר מזמן לא המתמטיקה שקובעת שאתה מרוויח לפי הדרג. אנחנו מעסיקים 'האקרים לבנים' והיום האקר מקצועי יכול להרוויח יותר ממנכ"ל בית חולים"

חייבים להוריד את הדרישה לתואר", הוא אומר.
● נפתחות יותר הכשרות שפעם היו אקדמיות?
"זה בדיוק הרעיון - הכשרה קצרה. השאיפה היום היא לרתום את המעסיקים ואת הממשלות כדי שיפתחו את זה כבר בבתי הספר. שיעשו משהו ויתאימו את עצמם לשוק התעסוקה המשתנה ולצווארון החדש. המגמה אמנם בולטת כרגע יותר בחברות קטנות מאשר בארגונים גדולים, אבל גם ב-IBM כבר מדברים על קליטת 26 אלף עובדים כאלה. זה שוק שפעם הם לא היו פונים אליו".

של עובדים, שמצד אחד לא סיימו קולג' או אוניברסיטה, אבל הם ממוצבים באופן יחסי בחזית - התפקיד שלהם דורש יכולות גבוהות, אבל לא בהכרח כאלה המחייבות הכשרה של ארבע שנות לימוד". המגמה הזאת בולטת במקצועות הנדסה והייטק, אך מחלחלת גם לתחום שירותי הבריאות והסיעוד.
"האבטלה בארה"ב היא הנמוכה ביותר אי פעם. מדובר בשוק של מחפשי עבודה, וזה נכון גם בישראל. מעסיקים מבינים שהם

להן, ואפילו לא את העקרונות הבסיסיים של חשיבה ביקורתית.
אבי גולן, מנהל מרכז הפיתוח של ZipRecruiter, פלטפורמה לגיוס עובדים, מספר על מחקר בינלאומי שביצעה החברה, המראה את השינוי בשוק התעסוקה. "בחנו את הדאטה שלנו, המבוסס על מעסיקים שמפרסמים משרות ועל מחפשי עבודה באמצעות הפלטפורמה וזיהינו ירידה בדרישה לתואר אקדמי".
לדברי גולן, הולך ונבנה "מעמד חדש"

● האם לא מדובר בפשרה?
"לא. הייתי קורא לזה התאמת הארגונים למציאות חדשה. כל זה לא בהכרח מתחרה במקצועות הנלמדים באוניברסיטאות. אלה לא יהיו בהכרח אותם תפקידים".
ברוב המקרים החברות עצמן אחראיות להכשרה. "התעשייה לא עושה את זה למטרות צדקה, אלא כדי לקלוט עובדים שיתאימו לצרכים שלה".
ליאת הדר שרביט, מנכ"לית פורטל חיפוש העבודה "דרושים", אומרת שרואים שתי מגמות חדשות: "הדרישה לתואר הופכת להיות יתרון יותר מחובה והמגמה השנייה היא התפתחות מקצועות חדשים בתחומים ותיקים שבהם הדרישה המרכזית

6.21x31.93	2/2	עמוד 29	כותרת - גלובס	29/03/2018	62924682-9
חברת בטיחות סייב - WHITE HAT - 54561					

היא לניסיון בלבד. לדוגמה, בנישת השיווק, בקרב מנהלי מוצר ומנהלי שיווק יש דרישה לתואר, אבל בקרב מנהלי שיווק דיגיטלי ומנהלי מסחר אלקטרוני אין דרישה כזאת. שם בעיקר דרוש ניסיון. לדעתנו, ההתפתחות הזאת נובעת מכך שהמעסיקים מבינים שאין תוכניות לימוד שתואמות את הדרישות למקצועות החדשים. לכן הניסיון הוא הפקטור המשמעותי היחיד במקצועות האלו".

"האקר יכול להרוויח יותר ממנכ"ל בית חולים"

שרון נמירובסקי, מנכ"ל חברת הסייבר WhiteHat, הפך את המגמה הזאת למוטו של ממש. "מתוך כ-50 עובדי החברה, רק לי ולשני סמנכ"לים יש תארים אקדמיים", הוא מצהיר. כשאני שואלת את נמירובסקי אם הדבר לא פוגע בשכר של העובדים ה"זוטרים", הוא מגחך. "זו כבר מזמן לא המתמטיקה שקובעת שאתה מרוויח לפי הדרג. אנחנו מעסיקים 'האקרים לבנים' (האקרים המועסקים על ידי חברות כדי למנוע פרצות אבטחה), והיום האקר מקצועי יכול להרוויח יותר ממנכ"ל בית חולים", הוא אומר.

לדברי נמירובסקי, הדברים האלה נכונים לא רק לחברה שלו. "אני מדבר על האקרים בחברות אמריקאיות שמרוויחים כ-50 אלף שקל בחודש ל-80% משרה. אלה תותחים בלי תואר שגם בכלל לא שקלו לעשות תואר. התזה שלי, ולפיה אהנך את ילדיי, היא שהאקרמיה היא אולד סקול".

יובל וולמן, מנכ"ל CyberProof, זרוע הסייבר של תאגיד UST GLOBAL, מאשר שהתופעה בולטת בתחומו. לדברי וולמן, שכיהן בעבר כמנכ"ל המשרד לענייני מודיעין, כיועץ כלכלי לשר האוצר יובל שטייניץ וכסמנכ"ל פיתוח עסקי באי.די.בי, "זה קורה בעיקר משום שהיכולות שאנחנו מחפשים בתחום נשענות על ניסיון - ביחידות טכנולוגיות בצבא, למשל. אחר כך יש ניסיון נוסף שעוזר, אבל בעולמות שלי התחליף לבסיס האקדמי הנדרש בפרופסיות כמו רפואה, משפטים וראיית חשבון, שם זה קיים ותמיד יהיה קיים - הוא היכולות הטכנולוגיות בצבא".

● **הצבא הפך למרכז הביטחון רשמי.**
 "אני לא יודע אם הייתי אומר רשמי, אבל הצבא במובן הרחב, כלומר גם סוכנויות שהכינוי שלהן הוא משרד ראש הממשלה וגופים חשאיים, מרחיב את היריעה. כשמועמד מגיע אליי לראיון, וכבר קלטתי לא מעט, אני מסתכל בראש ובראשונה על היריעה שהוא צבר ועל המסלול המקצועי שמתחיל בשירות הצבאי".

וולמן, בעצמו יוצא יחידת 8200, זיהה תופעת לוואי של ההכשרה הצבאית: "לפעמים, אני רואה שמי שכבר יש לו ניסיון, מרשה לעצמו לפנות לאקדמיה כדי ללמוד דברים להעשרת הרוח והנפש. קלטתי למשל מישהו שלמד בלשנות. הוא יכול להרשות לעצמו לפרוש את הלימודים האקדמיים לאורך זמן, והם לא צורך מקצועי".

עם זאת, וולמן מצביע על תחום אחד לפחות שבו יש עדיין חשיבות לתואר: הבינה המלאכותית, שדורשת בסיס מתמטי ואלגוריתמי רחב יותר.

היתרון שנותנות ההכשרות של מערכת הביטחון מעלה את שאלת שוויון ההזדמנויות והנגישות אליהן, אבל לדברי וולמן, "זו כבר שאלה למשרד החינוך, משרד הכלכלה ומשרד הביטחון". ●